

T 159511

การศึกษาเชิงพุทธจริยศาสตร์เรื่อง ความเชื่อและพิธีกรรมเกี่ยวกับข้าวและการทำนาข้าว ใน
จังหวัดพัทลุง (A BUDDHIST ETHICAL STUDY OF BELIEFS AND RITES
CONCERNING RICE AND RICE CULTIVATION IN PHATTHALUNG PROVINCE)

พระมหาสมจิริง ทองด้วง 4137290 SHES/M

อ.ม. (จริยศาสตร์ศึกษา)

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ : ศรีนทิพย์ สติรศิลป์, อ.ม., ปกรณ์ สิงห์สุริยา, อ.ค., เอี่ยม
ทองดี, ศศ.ม.

บทคัดย่อ

การศึกษานี้เป็นการศึกษาเชิงคุณภาพ มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาหลักพุทธจริย
ศาสตร์ที่เป็นแม่แบบในการดำเนินชีวิต (2) ศึกษาความเชื่อและพิธีกรรมเกี่ยวกับข้าวและการทำนา
ข้าว และ (3) ศึกษาวิเคราะห์พุทธจริยธรรมที่ปรากฏอยู่ในความเชื่อและพิธีกรรมเกี่ยวกับข้าวและ
การทำนา ในจังหวัดพัทลุง ผู้ศึกษารวบรวมข้อมูลโดยการสังเกตและสัมภาษณ์แบบเจาะลึก

ผลการศึกษาพบว่า ในการประกอบพิธีกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการทำนาข้าว ในจังหวัด
พัทลุง มีหลักพุทธจริยศาสตร์ปรากฏอยู่ในพิธีกรรม ดังต่อไปนี้คือ (1) เบญจศีล (2) เบญจธรรม
(3) ทิฐุธรรมมีกัตถประโยชน์ 4 ประการ (4) กุศลกรรมบถ 10 (5) ทศ 6 ประการ (6) อิทธิบาท 4
(7) สังคหวัตถุ 4 (8) จักร 4 (9) พรหมวิหาร 4 (10) ฌราวาสธรรม 4 (11) สัมปรีติธรรม 7 (12)
มงคล 38 ประการ บางข้อ (13) วุฑฒิธรรม 4 (14) โกศล 3 และ (15) ประโยชน์ที่เกิดจากการใช้
ทรัพย์สิน (โภคอาทิยะ) 5 ประการ นอกจากนี้ ยังพบว่า การปฏิบัติพิธีกรรมเหล่านี้ เป็นการส่งเสริม
ความกลมเกลียวและความสงบสุขในหมู่ชาวนาด้วยกัน

จากการวิจัยครั้งนี้มีข้อเสนอแนะว่า เจ้าหน้าที่ภาครัฐ ควรอนุรักษ์ และส่งเสริมให้มีการ
ฟื้นฟูการประกอบพิธีกรรมของชาวนาให้ปรากฏชัด เพื่อรักษาไว้ซึ่งภูมิปัญญาท้องถิ่น ให้อนุชน
รุ่นหลังได้เกิดความสำนึกในคุณค่าทางจริยธรรม

คำสำคัญ : พุทธจริยศาสตร์ / ความเชื่อและพิธีกรรม / การทำนาข้าวในจังหวัดพัทลุง

206 หน้า ISBN 974-04-3903-9

TE 159511

**A BUDDHIST ETHICAL STUDY OF BELIEFS AND RITES
CONCERNING RICE AND RICE CULTIVATION IN PHATTHALUNG
PROVINCE.**

PHRAMAHA SOMJING THONGDUANG 4137290 SHES/M

M.A. (ETHICAL STUDIES)

**THESIS ADVISORS : SARINTIP STHIRASILPIN, M.A., PAGORN
SINGSURIYA, PH.D., IAM TONGDEE, M.A.**

ABTRACT

This qualitative research aims 1) to study the Buddhist ethical principles which provide the model for living ; 2) to study beliefs and rites concerning rice and rice cultivation ; and 3) to analyze the Buddhist ethical principles in beliefs and rites concerning rice and rice cultivation among farmers in Phatthalung province.

The results of the study show that the following Bhuddist ethical principles can be analyzed from the rites concerning rice and rice cultivation : (1) Pancasila 5 (2) Pancadhamma 5 (3) Ditthadhammikattha 4 (4) Kusalakammamapatha 10 (5) Disa 6 (6) Iddhipada 4 (7) Sangahavatthu 4 (8) Cakka 4 (9) Brahmavihara 4 (10) Gharavasa-dhamma 4 (11) Sappurisadhamma 7 (12) Mangala 38 (13) Vaddhidhamma 4 (14) Kosala 3 and (15) Bhoga-adiya 5. Moreover, it is also found that the observance of those rites promotes solidarity and peace among the farmers.

It is suggested that government should help conserve and rehabilitate the rites in order to preserve local wisdom and awareness of ethical values.

**KEY WORDS : BUDDHIST ETHICS / BELIEFS AND RITES / RICE
CUTIVATION IN PHATTHALUNG PROVINCE.**

206 p. ISBN 974-04-3903-9